

Aan Jaqueline

Meisje heel hartelijk dank voor deze site. Persoonlijk ben ik erg blij, dat jij het voor jouw opa opneemt.

Toen ik in 1959 in dienst kwam om Beroeps Onderofficier te worden, had ik altijd gezegd, dat ik in de voetsporen van mijn beide vaders wil staan. Mijn eerste vader, die door de Jap was omgebracht, was sergeant en mijn tweede vader, de heer E.A.M. Loth had aan de Birma spoorweg gewerkt, was adjudant. Hij werd maar 63 jaar oud.

In dienst was ik een zeer fanatieke man. Als instructeur heb ik de dienstplichtigen lessen gegeven in “geweervechten”. We hadden toen bajonetten die op onze wapens pasten, en gebruikten die, om in voorkomend geval, bij gevechten van man tegen man of bij straatgevechten zich te weren. Bij het uithalen met de bajonetten, dienen de mannen te “schreeuwen”, om zichzelf te bemoedigen. Dit “geweervechten” of “bajonetvechten”, wordt tegenwoordig niet meer onderwezen, omdat op menig modern persoonlijk wapen geen bajonet meer geplaatst kan worden.

Toen ik in 1989, als officier van vakdienst, in de rang van kapitein, gepensioneerd werd, kwam ik de heer Beltman tegen, die een overlevende was van het gebeuren in Tarakan (een strategisch belangrijk olie-eilandje ten zuiden van Borneo). Hij overhandigde mij vele documenten over de strijd aldaar.

Hierna werd mijn leven wat onrustig. Ik kan me de situatie in Tarakan heel goed indenken. De gebrekkige lijnverbindingen tussen de eenheden, geen radio-verbinding, en moeilijke ordonnans verbindingen, waren de enige mogelijkheden om commando's door te geven.

Indien men een lijntje doorknipt had men geen verbinding meer en was elke eenheid op zichzelf aangewezen. In deze oorlog werd de commandopost overmeesterd en had de commandant de zaak overgegeven aan de Jap. De commandant had de mogelijkheid niet om al zijn eenheden te waarschuwen gelet op genoemde verbindingproblemen. De kanonnen van de eenheid van mijn vader brachten hierna twee Japanse schepen tot zinken. Door dit feit en ook het feit, dat de Jap geen druppel olie kreeg, doordat, voor de

capitulatie, alle olie-installaties zijn vernietigd, moest het doel van de Japanse aanval op Tarakan als mislukt worden beschouwd.

Uiteindelijk werden de, niet gewaarschuwde eenheden door de Jap overrompeld en werden ruim 200 man krijgsgevangen genomen. Als represaille werden alle krijgsgevangenen van deze niet gewaarschuwde eenheden door de Jap geëxecuteerd.

Ruim 100 man werden direct naar het strand gebracht en aldaar met bajonetten geëxecuteerd. 89 mannen waaronder mijn vader werden ingescheept en vertrok naar open wateren. Alhier werden de mannen twee aan twee, rug aan rug gebonden, gebajonetteerd en daarna nog levend in zee geworpen.

Deze gedachte was een kwelling. Persoonlijk kreeg ik hierdoor nachtmerries. Ik sprak er met niemand over. Het was mijn pijn. Ik had vroeger mensen opgeleid om te overleven en zichzelf te verdedigen met hun bajonet. Op de stormbaan was er altijd een facet, waarbij men een zogenaamde pop met een stok, die naar voren is gericht moest weren en daarna de pop met jouw bajonet moest doorsteken. Niet wetende dat je eigen vader als een weerloze op beestachtige wijze werd vermoord met een bajonet en daarna als oud vuil in zee wordt geworpen. Het beeld speelt me steeds door mijn hoofd.

Het krantenbericht uit 1947, waar dit feit werd vermeld had mijn moeder niet bereikt, omdat we toen nog geïnterneerd waren in Purworedjo (Midden-Java). Later toen mijn tweede vader naarstig naar W. Berghout zocht kreeg hij het antwoord. Een antwoord zonder enig piëteit en gewoon overgeschreven uit het krantenbericht, waarbij het woord “afgemaakt”, treffend was voor de wijze waarop men dit voorval bestempelde. Deze brief is een officieel stuk, dat mijn moeder kreeg en als officieel stuk werd gebruikt, om uiteindelijk met mijn tweede vader te kunnen huwen.

Na mijn pensionering heb ik menig instantie gevraagd om aandacht te schenken aan deze slachtoffers. De Oorlogsgravenstichting, vertelde me, dat er geen gedenkteken of graven van deze gevallenen zijn. “Zij hebben een zeemansgraf”, was telkenmale het antwoord. Commandant van Bronbeek, kon mij ook niet helpen, want het kost geld en dit is maar een eenmansactie, de BNMO had me enige adressen gegeven,

die wat informaties konden geven enz. enz. maar ik bereikte er niets mee. Bij de BNMO te Doorn, trad op een avond Wieteke van Dort voor de veteranen op. Zij bleef aldaar een nachtje en bij het ontbijt, de volgende dag, zat ze toevallig aan mijn tafel. Door toeval kwamen we op het gesprek over mijn vader in Tarakan. Zij wilde toch proberen om meer voor de dierbaren uit deze oorlog te doen.

Ik had het bijltje er allang bij neergelegd en ga ik, met mijn echtgenote elk jaar naar Doorn, om met lotgenoten, de Japanse capitulatie te herdenken op 14 augustus (een eigen herdenking) en op 15 augustus, de herdenking bij het Indisch monument te Den Haag.

In al die gevallen neem ik het boek, met daarin de foto's, de namen en de toedracht in Tarakan mee, ter nagedachtenis aan de dierbaren en ter ere aan mijn vader, die nergens een monument of gedenkteken hebben, ondanks het wapenfeit, dat hij en zijn mensen twee Japanse schepen tot zinken hadden gebracht.

Na ruim 3 jaar kwam ik Wieteke toevallig bij de Pasar Malam te Assen tegen. Zij herinnerde zich onze ontmoeting van een aantal jaren geleden en het verhaal over Tarakan. Ik moest haar wat documenten geven en dat werd in de "PELITA" gepubliceerd.

Ik kreeg een brok in mijn keel, toen ik de reacties kreeg van vele kennissen. Mijn dochter Jaqueline zag in, dat mijn emoties en mijn herinneringen aan de Japanse bezetting (3 jaar geïnterneerd) en Bersiaptijd (1,5 jaar) weer gingen opspelen. Zij heeft alle documenten naar zich toegetrokken en zich verder in de zaak verdiept. Via Internet en andere moderne communicatie-middelen heeft ze heel wat contacten gelegd. Maar dit komt allemaal, in eerste instantie, nadat Wieteke van Dort, de zaak aan het rollen bracht. Ik ben Wieteke heel veel dank verschuldigd en ook mijn dochter Jaqueline, die dit allemaal weet op te brengen, ondanks haar drukke leven met haar echtgenoot en de drie schattige kinderen, Devy, Isaiah en Melati.

Je vader
Harry Berghout